

Zweven voor je valt

In zijn debuutbundel *Onder mij de mat* neemt **Merlijn Huntjens** (1991) ons mee naar de dojang, de trainingsruimte voor verschillende Koreaanse vechtsporten. Dezelfde term wordt gebruikt om de meditatie-ruimte in een boeddhistische tempel mee aan te duiden. Letterlijk betekent het ‘de plaats waar je de weg leert’, en dat is precies wat deze bundel is. De ik-figuur luistert naar de aanwijzingen van zijn trainer, maar heeft tussen al dat vliegen en bewegen door ook tijd om stil te hangen en te contempleren. Is de mat uit de titel een meditatie- of een taekwondomat?

— Carlijn Brouwer

Misschien zijn beide antwoorden goed, en moeten we niet zoeken naar één waarheid. Een devies dat voor heel Huntjens’ bundel lijkt te gelden. Twee schijnbaar tegengestelde zaken kunnen tegelijk waar zijn. Neem het gedicht ‘Coulombkracht’:

het touwtje van mijn broek
hangt loodrecht naar beneden
een druppel kruipt vanaf de mat
omhoog
naar mijn buik
mijn natte navel binnen

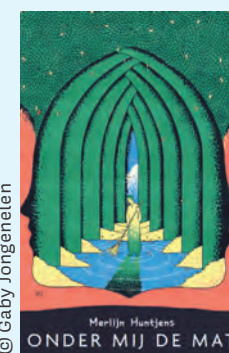
In dit gedicht geldt de zwaartekracht – het touwtje hangt immers loodrecht naar beneden –, maar tegelijkertijd het tegenovergestelde: een druppel beweegt niet naar beneden, maar juist naar boven. Oorzaak en gevolg zijn omgekeerd, het verleden gaat niet per se vooraf aan het heden, maar kan daar ook op volgen. In *Onder mij de mat* zijn levende figuren even echt en dichtbij als overledenen. ‘Tussenruimte heeft een huisnummer’: ‘mijn eerste trainer zei / dat / mijn voorouders zien / hoe ik de zwarte band haal’. Maar er zijn niet alleen voorouders die over je schouder meekijken, in het zweefmoment boven de mat komt ook een dode hond langs (‘Tijd is een thermische convectiestroom’: ‘mijn hond komt voorbij / ik blaas door haar bruine haren / ze waait zacht terug door mijn wimpers’). De hond lijkt een soort ballon, zo licht dat ze wegwaait als je te hard met je ogen knippert. Bij Huntjens lopen lagen in de tijd als vanzelfsprekend door elkaar, en gelden natuurwetten niet. Die fluïditeit lijkt geïnspireerd door het non-dualisme uit het boeddhisme – alles is een eenheid. Er is alleen het hier en nu.

Die aandacht voor het moment loopt als een rode draad door de bundel. Hoewel je het niet zou verwachten in zo’n vechtsport-setting is er veel ademruimte. Huntjens vertraagt vaak in zijn gedichten en onderzoekt een moment. Een voorbeeld uit ‘Achtervolgingsleer van het licht’: ‘ik viel in de vijver / liep er een tijdje rond’. Zo houdt de hele bundel eigenlijk het midden tussen vallen en zweven – tussenmomenten.

Toch is *Onder mij de mat* geen abstracte bundel. Huntjens gebruikt heldere beelden en geeft zijn gedichten karakter mee door zijn Limburgse achtergrond erin te weven met woorden als ‘adieje’, ‘blètsj’ en ‘schra-velen’. Er is bovendien veel ruimte voor het fysieke aspect van vechtsport. Deze bundel verenigt de twee betekenissen van dojang in zich: er is het lichamelijke en tastbare, en er is het meditatieve.

Al met al is *Onder de mat* een veelbelovend debuut, waar misschien nog iets meer variatie in had mogen zitten (sommige woorden en thema’s zijn wat repetitief), maar die bevat ook veel prachtige beelden waaruit de lenigheid van de dichter blijkt. Verheug je op fatbikes die glimmen als zijden paardenvachten in de zon, vissen aaien en vooroverbuigen als een vraagteken.

Merlijn Huntjens
Onder mij de mat
De Harmonie,
Amsterdam, 2025
45 p. / € 20,00

© Gaby Jongenelen